

EUROPEISKA GEMENSKAPERNAS KOMMISSION

Bryssel den 19.2.2002
KOM(2002) 89 slutlig

**MEDDELANDE FRÅN KOMMISSIONEN TILL RÅDET,
EUROPAPARLAMENTET, EKONOMISKA OCH SOCIALA KOMMITTÉN OCH
REGIONKOMMITTÉN**

**RESULTATTAVLA FÖR GENOMFÖRANDET AV DEN SOCIALPOLITISKA
DAGORDNINGEN**

INNEHÅLLSFÖRTECKNING

1.	Inledning	3
2.	Sysselsättningen och den sociala situationen.....	3
3.	Genomförandet av den socialpolitiska dagordningen	6
3.1.	FLER OCH BÄTTRE ARBETSTILLFÄLLEN.....	6
3.2.	FÖRUTSE OCH HANTERA FÖRÄNDRINGAR.....	11
3.3.	FRÄMJA SOCIAL INTEGRATION.....	16
3.4.	MODERNISERA DET SOCIALA SKYDDET	20
3.5.	FRÄMJA JÄMSTÄLLDHET.....	22
3.6.	STÄRKA DE SOCIALPOLITISKA ASPEKTERNA NÄR DET GÄLLER UTVIDGNINGEN OCH EUROPEISKA UNIONENS YTTRE FÖRBINDELSER	23
4.	Slutsatser och framtidsutsikter	25

1. INLEDNING

Den socialpolitiska dagordningen är EU:s riktlinjer för att modernisera och förbättra den europeiska samhällsmodellen genom att investera i människor och bygga upp en aktiv välfärdsstat. Den socialpolitiska dagordningen bör bidra till uppnåendet av det strategiska mål som fastställdes vid Europeiska rådets möte i Lissabon i mars 2000.

Syftet med den socialpolitiska dagordningen är att vidta åtgärder för att lösa de gemensamma problem som EU står inför och att samtidigt se till att nya möjligheter utnyttjas till fullo. Ett centralt inslag är att arbeta för att uppnå det mål som fastställdes i Lissabon – och som justerats vid senare möten för Europeiska rådet – genom att skapa en dynamisk och ömsesidigt förstärkande samverkan mellan den ekonomiska politiken, sysselsättningspolitiken och socialpolitiken.

Den socialpolitiska dagordningen bör stärka socialpolitiken som en produktiv faktor och bör leda till ökad solidaritet och social rättvisa. Att främja "kvalitet" är en viktig drivkraft bakom denna dagordning.

Både Europaparlamentet och Europarådet har betonat vikten av en årlig resultattavla för att notera vilka resultat som uppnåtts och visa hur olika aktörer engagerat sig och bidragit till att genomföra den socialpolitiska dagordningen.

Den referenspunkt som resultaten skall jämföras med är kommissionens meddelande¹ från juni 2000 och de politiska riktlinjer som godkändes vid Europeiska rådets möte i Nice i december 2000. Detta är den andra resultattavlan som utarbetats hittills.

Denna resultattavla kompletterar den årliga sammanfattningsrapporten till Europeiska rådets vårmöte i Barcelona när det gäller insatser som ingår i den socialpolitiska dagordningen².

2. SYSSELSÄTTNINGEN OCH DEN SOCIALA SITUATIONEN

Sysselsättningen ökade mer under 2000 än den gjort under det senaste årtiondet. Nära tre miljoner nya arbetstillfällen skapades. Förvärvsfrekvensen ökade därmed till 63,3 % – 1 % mer än 1999, men fortfarande knappt 4 % under det delmål som fastställdes i Stockholm och 7 % under det mål för 2010 som beslutades i Lissabon. Enligt dagens beräkningar bör sysselsättningen öka med 1,1 % och förvärvsfrekvensen nå 64 % under 2001.

Under perioden 1998-2000 skapades fler heltidsarbeten än deltidsarbeten. Heltidsarbetena utgjorde nästan 70 % av de nettoarbetstillfällen som skapades 2000, vilket är en ökning från 60 % 1999 och 54 % 1998.

Arbetslösheten minskade från 9,1 % till 8,2% 2000 och antalet arbetslösa minskade med 1,5 miljoner, vilket är den största ökningen på ett årtionde. Det totala antalet arbetslösa

¹ KOM(2000) 379 av den 28.6.2000
"Ny socialpolitisk dagordning"

Europaparlamentets resolution av den 25.10.2000, överenskommelse i rådet av den 28.11.2000.

² KOM(2002) 14 av den 15.1.2002

Kommissionens meddelande till Europeiska rådets vårmöte i Barcelona: Lissabonstrategin – Möjligheter till förändring.

minskade till 14,5 miljoner, vilket dock fortfarande är en hög siffra. Långtidsarbetslösheten minskade i snabbare takt än arbetslösheten totalt sett och stannade på 3,6 %. Under 2001 beräknas den genomsnittliga arbetslösheten ligga på 7,7 % för EU:s 15 medlemsstater, vilket innebär att antalet arbetslösa minskat med nära en miljon. Detta kan jämföras med 8,4 % för euroområdet.

Resultaten av de strukturella reformerna av EU:s arbetsmarknader håller på att bli märkbara, särskilt när det gäller att göra tillväxten mer sysselsättningsintensiv, att se till att fler arbetstillfällen skapas i högteknologiska och kunskapsintensiva sektorer (vilket avspeglar övergången till en kunskapsbaserad ekonomi) och att få in många fler kvinnor på arbetsmarknaden. Det är de högteknologiska och kunskapsintensiva sektorerna som drivit de senaste årens sysselsättningsökning – dessa sektorer har bidragit med över 60 % av de 10 miljoner nya arbetstillfällen som skapats mellan 1995 och 2000. Detta gynnar inte bara högkvalificerade arbetstagare, utan även de anställda inom sektorn som har låga eller medelhöga kvalifikationer. Över 1,6 miljoner av de nya arbetstillfällena innehåller kvinnor. Kvinnors förvärvsfrekvens ökade från 52,8 % 1999 till 54 % 2000 och förväntas ha nått 54,7 % 2001.

Vissa strukturella svagheter kvarstår dock på arbetsmarknaden och dessa kräver fortsatta och ökade insatser:

- Låg förvärvsfrekvens bland äldre arbetstagare: cirka 38,3 % 2001 jämfört med det mål som fastställdes i Stockholm, dvs. 50 % 2010.
- Stora skillnader mellan könen: 18 % när det gäller förvärvsfrekvens och 14 % när det gäller löner.
- Hög arbetslöshet: ca 8 % av arbetskraften, med 3,6 % långtidsarbetslösa och över 16 % bland ungdomar.
- Fortsatt stora regionala skillnader i sysselsättning och arbetslöshet.

För den närmaste framtiden innebär de svagare ekonomiska prognoserna för 2001 och 2002³ ett mindre gynnsamt klimat för ökad sysselsättning. Hur djup och varaktig den ekonomiska nedgången blir är fortfarande osäkert, liksom dess exakta konsekvenser för sysselsättningen.

Kommissionen lade i sitt bidrag⁴ till det informella mötet för Europeiska rådet i Gent i oktober 2001 fram en analys av den ekonomiska nedgången, där det betonades att man på många håll i världen känt av en avmattning redan före de dramatiska händelserna den 11 september i USA. Trots de starka ekonomiska grundvalarna lyckades inte EU undgå avmattningen, och konsekvenserna för sysselsättningen var märkbara i vissa medlemsstater redan under andra halvåret 2000, även om olika sektorer drabbats i olika hög grad. Analysen fördjupades i den årliga sammanfattningsrapporten⁵ till Europeiska rådets vårmöte i

³ Exempelvis *Commission Economic Forecasts 2001-2003 – European economy; economic trends no 10/11 – 2001*.

⁴ KOM(2001) 611 av den 17.10.2001
"Översikt över EU:s åtgärder till följd av händelserna den 11 september och en bedömning av de sannolika ekonomiska konsekvenserna".

⁵ KOM(2002) 14 av den 15.1.2002
Kommissionens meddelande till Europeiska rådets vårmöte i Barcelona: Lissabonstrategin – Möjligheter till förändring.

Barcelona, där man betonade att de ekonomiska och politiska villkoren förändrats starkt sedan mars 2000 och även sedan Europeiska rådets vårmöte förra året. Rapporten visar dock att det finns anledning till en försiktig optimism och att den aktuella nedgången kan bli kortvarig.

Mot slutet av 2001 hade den ekonomiska avmattningen dock redan lett till att arbetslösheten, som dittills minskat månad för månad, slutat falla. Dessa utvecklingstendenser innebär en utmaning för en aktiv arbetsmarknadspolitik som kan hjälpa arbetslösa att återintegreras på marknaden och som kan bidra till att bekämpa långtidsarbetslösheten. Utvecklingen kräver också ett engagemang i Lissabonstrategin som syftar till ökat deltagande på arbetsmarknaden, särskilt för kvinnor och äldre arbetstagare.

I motsats till den allmänt accepterade bilden av att det ekonomiska läget och sysselsättningssituationen på det hela taget förbättrades före 2001, uppfattas utvecklingen i fråga om fattigdom och social utslagning på helt skilda sätt i de olika medlemsstaterna.

Fattigdom och social utslagning är fortfarande utbredda fenomen i EU, men problemets omfattning och art varierar betydligt mellan medlemsstaterna. Eftersom det verkar råda brist på lämplig och jämförbar statistik, är det dock inte möjligt att ge en fullständig bild av den senaste tidens utveckling. Det innebär också att det är svårt att bedöma effekterna av perioden med ekonomisk tillväxt, minskad arbetslöshet och ökad sysselsättning under andra hälften av det senaste årtiondet.

Enligt uppgifter från Europeiska hushållsundersökningen, som läggs fram som en strukturell indikator till stöd för den årliga sammanfattningsrapporten, är ojämlikheten betydande när det gäller inkomstfördelningen på individnivå. Förhållandet mellan de 20 % som tjänar mest och de 20 % som tjänar minst är 5,7 för EU som helhet. Denna siffra döljer dock stora skillnader mellan medlemsstaterna⁶.

Den fortsatt höga andelen låginkomsttagare är särskilt oroväckande. Omkring 18 % av befolkningen – över 60 miljoner människor – lever i riskzonen för fattigdom, vilket innebär att deras inkomster understiger det fastställda gränsvärdet som är 60 % av medianinkomsten. Även här finns stora skillnader mellan medlemsstaterna – andelen som lever under denna gräns varierar mellan 8 % och 23 %⁷.

Utan sociala transfereringar – men med pensioner – skulle 26 % av EU:s befolkning leva i fattigdom, jämfört med dagens 18 %. Det är ett konkret exempel på vilka konsekvenser det skulle få för samhället i EU om inga socialpolitiska insatser gjordes⁸. När det gäller fattigdom och social utslagning är det dessutom särskilt viktigt att beakta situationen för människor som lever på en låg inkomst under en längre tid. För hela 9 % eller cirka 30 miljoner människor är risken för fattigdom bestående (andelen varierar mellan 3 % och 15 % i de olika medlemsstaterna)⁹.

⁶ Se strukturell indikator IV.1 – Inkomstfördelning. Källa: SEK(2002)29, bilaga 2 i kommissionens arbetsdokument till stöd för kommissionens rapport till Europeiska rådets vårmöte i Barcelona.

⁷ Se strukturell indikator IV.2.2 – Fattigdomsrisk efter sociala transfereringar. Källa: se föregående fotnot.

⁸ Se strukturell indikator IV.2.1 – Fattigdomsrisk före sociala transfereringar. Källa: se föregående fotnot.

⁹ Se strukturell indikator IV.3 – Bestående fattigdomsrisk. Källa: se föregående fotnot.

3. GENOMFÖRANDET AV DEN SOCIALPOLITISKA DAGORDNINGEN

Bilaga 1 i kommissionens meddelande från juni 2000 innehåller en beskrivning av kommissionens olika förslag och initiativ samt en tidsplan. Alla initiativ som angavs för 2000 och 2001 har lagts fram och förberedelserna har påbörjats för olika viktiga insatser, till exempel en djupgående översyn av den europeiska sysselsättningsstrategin och den nya arbetsmiljöstrategin. De inledande åtgärder som krävs har således redan vidtagits. Vissa initiativ har lett till beslut, medan andra tagits upp till förhandling.

Istället för en detaljerad redogörelse av de åtgärder som kommissionen tagit initiativ till ges här en övergripande översikt över vidtagna åtgärder och uppnådda resultat. De olika aktörernas roll anges där så är lämpligt. Eftersom genomförandet av den socialpolitiska dagordningen nyligen har påbörjats och nya initiativ just har lagts fram och överlämnats till andra institutioner och aktörer, utgör dock dessa nya åtgärder en betydande del av resultattavlan.

Översiktens uppläggning följer de politiska riktlinjer för den socialpolitiska dagordningen som godkändes vid Europeiska rådets möte i Nice.

3.1. FLER OCH BÄTTRE ARBETSTILLFÄLLEN

Öka andelen yrkesverksamma och bekämpa långtidsarbetslösheten

Vid Europeiska rådets möte i Lissabon beslutade man att göra full sysselsättning till ett prioriterat mål för EU¹⁰. Den process som inleddes i Lissabon, som innebär att fler och bättre arbetstillfällen skall skapas, stöddes av Europeiska rådet vid dess möte i Stockholm, där stats- och regeringscheferna kompletterade de mål som fastställdes i Lissabon med delmål för 2005 och särskilda mål för äldre arbetstagare¹¹. Medlemsstaterna uppmanades att utarbeta gemensamma strategier och indikatorer för kvalitet i arbetet. Fler initiativ för kompetens och rörlighet efterlystes. Rådet och kommissionen uppmanades att lämna in en gemensam rapport om hur man kan öka arbetskraftsdeltagandet och främja ett aktivt åldrande.

Kvalitet i arbetet

Kvantitet bör inte få ett motsatsförhållande till kvalitet när det gäller arbete. För att uttrycka detta på ett mer konkret sätt: EU har valt att stärka kvaliteten i arbetet för att bidra till ökad sysselsättning. Detta visades tydligt vid Europeiska rådets möte i Lissabon ("fler och bättre arbetstillfällen") och framgår både av de politiska riktlinjer som beslutades i Stockholm och av den socialpolitiska dagordning som godkändes i Nice. Ett konkret förslag lades fram i kommissionens meddelande om investeringar i kvalitet från juni och ingår i riktlinjerna för sysselsättningen 2002.

Till följd av den rapport som utarbetats av sysselsättningskommittén godkände rådet alla viktiga inslag i kvalitetsbegreppet och de åtföljande huvudindikatorerna och kontextuella indikatorerna som gör det möjligt att övervaka förändringar och mäta resultatet. Det socioekonomiska forskningsprogrammet, som främjar och stöder forskning om

¹⁰ Mål som fastställdes i Lissabon: Öka förvärvsfrekvensen till så nära 70 % som möjligt senast 2010 och öka kvinnors förvärvsfrekvens till 60 % senast 2010, med beaktande av medlemsstaternas olika utgångslägen.

¹¹ Europeiska rådet beslutade om ett mål för EU på 67 % för den totala förvärvsfrekvensen och 57 % för kvinnors förvärvsfrekvens 2005. Man införde också ett mål på 50 % när det gäller förvärvsfrekvensen för äldre (55-64 år), som skall ha uppnåtts 2010.

vidareutveckling av indikatorer som syftar till att mäta arbetets kvalitet, kan spela en viktig roll i detta avseende.

- Meddelande om investeringar i kvalitet¹².
- Kvalitetsmål som en del av sysselsättningsriktlinjerna för 2002.
- Kvalitetsindikatorer som godkänts vid Europeiska rådets möte i Laeken.

Stärka och fortsätta den samordnade strategin för sysselsättning

Ett nytt åtgärds paket för sysselsättningen lades fram av kommissionen den 12 september 2001. Det antogs av rådet den 3 december och lades fram för Europeiska rådet vid dess möte i Laeken efter samråd med Europaparlamentet, Regionkommittén och Ekonomiska och sociala kommittén.

Det framgick av analysen av medlemsstaternas sysselsättningspolitik i gemensamma sysselsättningsrapporten 2001 att man har uppnått betydande övergripande resultat, även om vissa strukturella problem kvarstår. Bedömningen av utvecklingen på arbetsmarknaden och av de resultat som uppnåtts visar tillsammans med de svagare prognoserna för ekonomin att man ingalunda kan nöja sig med detta, utan att strukturella arbetsmarknadsreformer måste genomföras.

När det gäller de fyra pelarna i sysselsättningsstrategin ligger tyngdpunkten i kombinationen av politiska åtgärder¹³ fortfarande på insatser för anställbarhet, med företaggaranda på andra plats. Insatserna för anpassningsförmåga och lika möjligheter är fortfarande relativt svaga. Partnerskap mellan offentliga myndigheter och arbetsmarknadens parter har visserligen utvecklats, men det är inte alltid lätt att peka på exakt vad arbetsmarknadens parter har bidragit med, särskilt när det gäller anpassningsförmåga.

Man har uppnått tydliga resultat när det gäller att utveckla *det livslånga lärandet*, som nu är en etablerad politisk prioritering i hela EU. Omfattande strategier för livslångt lärande har nu införts i ungefär hälften av medlemsstaterna, men de befinner sig ännu i ett tidigt stadium av genomförandet. En svag punkt som behöver åtgärdas är att så få medlemsstater sätter upp mål för ökade investeringar i mänskliga resurser eller deltagande i fortbildning.

De framsteg som görs när det gäller att reformera förmånssystem och incitamentsstrukturer verkar ofta inte räcka till för att främja deltagande, och samspelet mellan skatte- och förmånssystemen måste undersökas ytterligare.

I de flesta medlemsstater saknas ett övergripande synsätt när det gäller att integrera ett jämställdhetsperspektiv på alla områden (mainstreaming). Man har endast vidtagit begränsade åtgärder för att minska de stora löneskillnader som fortfarande finns mellan könen och det finns knappast några nya initiativ som främjar kvinnor i beslutsfattandet. Barnomsorgen är

¹² KOM(2001) 313 av den 20.6.2001
"Sysselsättningspolitik och socialpolitik - En ram för investeringar i kvalitet"
Europaparlamentets resolution av den 29.11.2001, överenskommelse i rådet av den 3.12.2001.

¹³ När det gäller genomförandet av sysselsättningsriktlinjerna syftar uttrycket "kombination av politiska åtgärder" på jämvikten mellan de fyra pelarna i riktlinjerna.

otillräcklig i många medlemsstater och det finns fortfarande ingen tydlig strategi för äldreomsorg och anhörigvård.

När det gäller sysselsättningsriktlinjerna för 2002 valde kommissionen – med stöd av de andra EU-institutionerna – att säkerställa kontinuiteten för 2002, med tanke på de stora förändringar som gjordes under 2001 och den ingående översyn som enligt planerna skall göras 2002. I riktlinjerna ingår både de nya sysselsättningsmål som beslutades i Stockholm och ett nytt övergripande mål för kvalitet i arbetet.

Rekommendationer för sysselsättningen har också utfärdats till medlemsstaterna.

Betydande insatser inleddes under 2001 i nära samarbete med nationella myndigheter för att utvärdera sysselsättningsstrategin som en del av förberedelserna inför den översyn efter fem år som skall göras 2002. Ett beslut om stimulansåtgärder för sysselsättningen har också antagits. En gemensam ståndpunkt antogs av rådet i juni 2001 med beaktande av Europaparlamentets yttrande. Handlingsprogrammet förväntas inom kort bli godkänt av Europaparlamentet och rådet.

Sysselsättningsstrategin utarbetas med hänsyn till de allmänna riktlinjerna för den ekonomiska politiken, vilket understryker det faktum att den ekonomiska politiken och sysselsättningspolitiken är ömsesidigt förstärkande.

Viktiga åtgärder

- Antagande av den gemensamma sysselsättningsrapporten 2001, sysselsättningsriktlinjerna 2002 och rekommendationerna för sysselsättningspolitiken¹⁴.
- Handlingsprogram för stödåtgärder inom sysselsättningsområdet (gemensam ståndpunkt i juni – andra behandlingen vid Europaparlamentet)¹⁵.

Europeiska socialfondens roll

Som nämns i sysselsättningsriktlinjerna stöder och kompletterar Europeiska socialfonden medlemsstaternas åtgärder för att påverka utvecklingen på arbetsmarknaden och deras mänskliga resurser, särskilt inom ramen för den europeiska sysselsättningsstrategin och de nationella handlingsplanerna för sysselsättning. En översikt över de program som antagits under 2000 visar att över hälften av stödet under programplaneringsperioden 2000-2006 kommer att användas till insatser för anställbarhet, särskilt när det gäller att främja en aktiv

¹⁴ KOM(2001) 438 av den 12.9.2001
"Gemensam rapport om sysselsättningen 2001"
Europaparlamentets resolution av den 24.10.2001, rådet formella antagande av den 3.12.2001.
KOM(2001) 511 av den 12.9.2001
"Förslag till rådets beslut om riktlinjer för medlemsstaternas sysselsättningspolitik 2002"
Europaparlamentets resolution av den 29.11.2001, överenskommelse i rådet av den 3.12.2001 samt
KOM(2001) 512 av den 12.9.2001
"Rekommendation till rådets rekommendation om genomförandet av medlemsstaternas sysselsättningspolitik"
Överenskommelse i rådet av den 3.12.2001.

¹⁵ KOM(2000) 459 av den 20.7.2000
"Europaparlamentets och rådets beslut om gemenskapens stödåtgärder inom sysselsättningsområdet"
Rådet: antagande av gemensam ståndpunkt den 25.6.2001, EGT C/2001/301/14 (26.10.2001)
Europaparlamentets andra behandling den 23.10.2001.

arbetsmarknadspolitik och förebygga arbetslöshet. Betydande anslag går till arbetskraftens anpassningsförmåga och utveckling av koncept inom livslångt lärande. Europeiska socialfonden främjar också insatser för små och medelstora företag och stöder nystartade företag och skapande av arbetstillfällen i tjänstesektorn. Slutligen planeras särskilda insatser för att förbättra kvinnors tillgång till och deltagande i arbetsmarknaden. Dessa insatser är tänkta att komplettera den mainstreaming-verksamhet som pågår inom alla finansierade insatser.

Medlemsstaterna bör hantera genomförandet av programmen på ett flexibelt sätt med beaktande av de ändrade förhållanden som påverkar sysselsättningsstrategin. Ett land har infört löpande övervakning av samstämmigheten mellan de nationella handlingsplanerna och Europeiska socialfondens program. Detta angreppssätt kan vidareutvecklas av andra medlemsstater inom ramen för de övervakningsprocesser som föreskrivs i den nya strukturfondsförordningen¹⁶.

Viktiga åtgärder

- Överenskommelse med medlemsstaterna om gemenskapens stödramar och andra programplaneringsdokument för Europeiska socialfonden.
- Antagande av 17 operativa program inom Equal.

Lokala och regionala dimensioner i sysselsättningsstrategin

Inom ramen för nya och förbättrade styrelseformer har man ägnat särskild uppmärksamhet åt att stärka sysselsättningspolitikens regionala och lokala dimension. De övergripande ramarna för den europeiska sysselsättningsstrategin fastställs visserligen på europeisk nivå, men utarbetandet och ett framgångsrikt genomförande beror i stor utsträckning på lokala aktörer. Alla tillgängliga resurser måste mobiliseras och det krävs ett aktivt stöd av regionala och lokala myndigheter.

Anledningen till att denna dimension tas upp är att man vill se till att den stora erfarenhet och sakkunskap som finns på dessa nivåer får ökad spridning. Därför har kommissionen föreslagit att man skall sprida de bästa lösningarna inom och mellan medlemsstaterna. Kommissionen har också föreslagit att man skall utarbeta lokala sysselsättningsstrategier i enlighet med de nationella handlingsplanerna och med beaktande av prioriteringar på lokal nivå.

Viktiga åtgärder

- Meddelandet "Agera lokalt för sysselsättningen – En lokal dimension för den europeiska sysselsättningsstrategin"¹⁷.
- Meddelandet "Stärka den lokala dimensionen i den europeiska sysselsättningsstrategin"¹⁸.

¹⁶ Artikel 36 i förordning nr 1260/1999.

¹⁷ KOM(2000) 196 av den 7.4.2000

"Agera lokalt för sysselsättningen - En lokal dimension i den europeiska sysselsättningsstrategin" Europaparlamentets resolution av den 30.11.2000, EGT C/2001/228/128 (13.8.2001).

¹⁸ KOM(2001) 629 av den 7.11.2001

"Stärka den lokala dimensionen i den europeiska sysselsättningsstrategin".

- Inbjudan att lämna förslag enligt artikel 6 i förordningen om Europeiska socialfonden för att stödja projekt för utarbetande av lokala sysselsättningsstrategier¹⁹.

Informationssamhällets sysselsättning och sociala dimension

En snabb övergång till en kunskapsbaserad ekonomi är ett centralt inslag i Lissabonstrategin. Sysselsättningsdimensionen och den sociala dimensionen har behandlats i en rapport med riktmärken, som visar att informations- och kommunikationstekniken i allt snabbare takt påverkar arbetstillfällena, fortbildning och arbetsorganisation. Man har också lagt fram en handlingsplan för *e-lärande* med riktlinjer för morgondagens utbildning.

IT-ackreditering ingår i det övergripande *e-Europe*-initiativet och har behandlats av Högnivågruppen för informationssamhällets sysselsättning och sociala dimension. Högnivågruppen har fastställt att ett europeiskt certifikat för grundläggande IT-kompetens (*European Computer Driving Licence – ECDL*) är ett tänkbart sådant ackrediteringssystem och har begärt att den framtida inriktningen för ett sådant certifikat skall vidareutvecklas inom ramen för handlingsplanen *e-Learning* lärande enligt de villkor som fastställs där.

Viktiga åtgärder

- Meddelandet "*eEurope 2002 – Påverkan och prioriteringar*"²⁰.
- Rapport med riktmärken som uppföljning till strategier för arbetstillfällena i informationssamhället²¹.
- Meddelande om handlingsplanen *eLearning*²².

Rörlighet

Ett kunskapsbaserat Europa kräver dock nya initiativ som underlättar rörlighet, särskilt för lärare, forskare samt lärare och elever inom fortbildning. Dessa målgrupper har behandlats i Europaparlamentets och rådets rekommendation av den 10 juli 2001²³. Kommissionen har också antagit ett meddelande om en strategi för rörlighet i det europeiska området för forskningsverksamhet²⁴. I slutet av februari 2001 antog kommissionen ett meddelande om nya

¹⁹ EGT C 306 av den 31.10.2001

²⁰ KOM(2001) 140 av den 13.3.2001

"*eEurope 2000 – Påverkan och prioriteringar - Meddelande till Europeiska rådets vårmöte i Stockholm den 23-24 mars 2001*"

Rådets resolution av den 8.10.2001, EGT C/2001/292/6 (18.10.2001)

Rådets resolution av den 6.12.2001.

²¹ SEC(2001)222 av den 7.2.2001

Benchmarking report following-up the "Strategies for Jobs in the Information Society".

²² KOM(2001) 172 av den 28.3.2001

"*Handlingsplanen eLearning - Att planera morgondagens utbildning*"

Rådets resolution av den 13.7.2001, EGT C/2001/204/3 (20.7.2001).

²³ KOM(1999)708 av den 21.1.2000

"*Rörlighet inom gemenskapen för studerande, personer som genomgår yrkesinriktad utbildning, unga volontärer, lärare och utbildare*"

Undertecknat av Europaparlamentet och rådet den 10.7.2001,

EGT L/2001/215/30 (9.8.2001).

²⁴ KOM(2001) 331 av den 20.6.2001

europiska arbetsmarknader, öppna och tillgängliga för alla²⁵. Detta initiativ syftar till att undanröja hinder för rörligheten och höja den europeiska arbetskraftens kompetens på alla nivåer. Det har lett till att man tillsatt en arbetsgrupp för kompetens och rörlighet, vars rapport kommer att bidra till utarbetandet av en handlingsplan för rörlighet som skall läggas fram i början av 2002. När det gäller kompetensutveckling har man också lagt fram ett arbetsprogram med konkreta mål för utbildningssystemen²⁶.

Dessa åtgärder på sysselsättningsområdet bör kompletteras av konkreta framsteg när det gäller samordning av de sociala trygghetssystemen. Rådet har uppnått vissa resultat när det gäller att samordna socialförsäkringssystemen genom att anta parametrar för modernisering av förordning (EEG) nr 1408/71. När det gäller skydd för tilläggs pensionsrättigheter för arbetstagare som flyttar inom Europeiska unionen tillsattes en kommitté i juli 2001 för att undersöka frågan om kompletterande pensioner²⁷.

Viktiga åtgärder

- Inrättande av en arbetsgrupp för kompetens och rörlighet, vars rapport från december 2001 kommer att bidra till utarbetandet av en handlingsplan för rörlighet som skall läggas fram i början av 2002²⁸.
- Meddelande om livslångt lärande²⁹.
- Antagande av parametrar för modernisering av förordning nr 1408/71 om samordning av de sociala trygghetssystemen³⁰.

3.2. FÖRUTSE OCH HANTERA FÖRÄNDRINGAR

Ökat deltagande från arbetstagarnas sida när det gäller att hantera förändringar

Ett viktigt resultat under 2001 är rådets slutliga godkännande av en förordning om upprättande av en Europabolagsordning och direktivet om de anställdas deltagande i sådana bolag. Det kommer att vara en avgörande faktor för att göra det lättare för företagen att utnyttja den inre marknaden bättre, eftersom det kommer att leda till förbättringar när det

²⁵ "En strategi för rörlighet i det europeiska området för forskningsverksamhet"
Rådets resolution av den 10.12.2001.
KOM(2001) 116 av den 28.2.2001

"Nya europeiska arbetsmarknader, öppna och tillgängliga för alla"
Rådets resolution av den 13.7.2001
EGT C/2001/204/1 (20.7.2001).

²⁶ KOM(2001) 501 av den 7.9.2001
Meddelande från kommissionen – Utkast till detaljerad arbetsplan för att följa upp rapporten om utbildningssystemens konkreta framtidsmål.

²⁷ C(2001)1775 av den 2.7.2001
Kommissionens beslut av den 09.07.2001 om inrättande av en kommitté för kompletterande pensioner
EGT L/2001/196/26 (20.7.2001).

²⁸ Upprättande av en arbetsgrupp för kompetens och rörlighet, som uppföljning till Europeiska rådets möte i Stockholm och kommissionens meddelande.

²⁹ KOM(2001) 678 av den 21.11.2001

³⁰ "Att förverkliga det europeiska området för livslångt lärande".
KOM(1998) 779 av den 21.12.1998
Förslag till rådets förordning om samordning av de sociala trygghetssystemen – Parametrar för modernisering av förordning (EEC) nr 1408/71
Rådets slutsatser (sysselsättning och socialpolitik) av den 3.12.2001.

gäller frågor som rör organisation och administration. Därmed har ett viktigt hinder undanröjts när det gäller de olika bestämmelser och förfaranden som företag verksamma inom EU måste följa. Man har enats om särskilda bestämmelser för arbetstagarnas deltagande i denna nya typ av företag.

Rådet och Europaparlamentet har dessutom antagit ett direktiv om inrättande av en allmän ram för information till och samråd med arbetstagare i Europeiska gemenskapen. Direktivet om överlåtelse från 1977 och 1988 har också kodifierats under 2001³¹.

Viktiga åtgärder

- Europabolagsordningen och direktivet om de anställdas deltagande (överenskommelse)³².
- Direktiv om information och samråd (överenskommelse)³³.
- Stöd enligt artikel 6 i förordningen om Europeiska socialfonden till 35 innovativa åtgärder som rör anpassning till den nya ekonomin inom ramen för den sociala dialogen³⁴

Arbetsmiljö

Arbetsmiljöfrågor är en viktig del av kvaliteten i arbetet. Att införa enhetliga minimistandarder på detta område bidrar till att skapa lika förutsättningar för företagen i hela EU. Dessa standarder ger arbetstagarna trygghet och hjälper företagen att minska kostnaderna på grund av olycksfall i arbetet och arbetsjukdomar eftersom de har förebyggande verkan.

Införandet av minimistandarder som garanterar ett gott skydd och skapar lika förutsättningar för företagen innebär att en rad rättsakter behöver införas.

Lagstiftningsarbetet har inriktats på följande fyra frågor: byggnadsställningar, asbest, vibrationer och buller. Man har också samrått med arbetsmarknadens parter när det gäller arbetsmiljöfrågor som rör egenföretagare.

³¹ KOM(2000) 259
"Tillnärmning av medlemsstaternas lagstiftning om skydd för arbetstagares rättigheter vid överlåtelse av företag, verksamheter eller delar av företag eller verksamheter"
Europaparlamentets yttrande vid första behandlingen den 15.10.2000, överenskommelse i rådet:
Direktiv 2001L0023 av den 12.3.2001
EGT L/2001/82/16 (22.3.2001).

³² KOM(1989) 268 av den 24.8.1989
Regulation on the statute for a European company (268-1) och
Directive complementing the statute for European company with regard to the involvement of employees in the European company (268-2)
Europaparlamentets yttrande vid enda behandlingen den 4.9.2001, rådets formella antagande av den 8.10.2001
EGT L/2001/294/1 (förordningen) och /22 (direktivet) (10.11.2001).

³³ KOM(1998) 612 av den 11.11.1998
"Förslag till rådets direktiv om inrättande av en allmän ram för information till och samråd med arbetstagare i Europeiska gemenskapen"
Rådets antagande av en gemensam ståndpunkt av den 23.7.2001; Europaparlamentets andra behandling den 23.10.2001
Överenskommelse av den 3.12.2001, formellt antagande i januari 2002.

³⁴ Förteckningen över dessa initiativ finns på följande adress:
http://europa.eu.int/comm/dgs/employment_social/tender_en.htm (ref. nr VP/2001/005).

Man har lyckats få ned antalet olycksfall i arbetet under de senaste åren och det totala antalet svåra olycksfall har minskat sedan mitten av 1990-talet, dock inte på alla håll i EU. Den totala minskningen av antalet olycksfall (10 % för perioden 1994-1998) visar fördelarna med att vidta förebyggande åtgärder och införa arbetsmiljönormer.

En hög olycksfrekvens är dock fortfarande mycket kostsam för EU, eftersom det påverkar konkurrenskraften. Under 1998 och 1999 gick nära 148 miljoner arbetsdagar förlorade på grund av sådana olyckor. De svåra olycksfallen minskade 1998 till 4,089 per 100 000 anställda – dvs. fortfarande totalt cirka 4,7 miljoner olycksfall. Under 1998 inträffade också 5 476 olycksfall med dödlig utgång³⁵. Denna siffra visar att arbetarskyddet idag är otillräckligt och att frånvaron av socialpolitiska åtgärder blir kostsam både för företagen och arbetstagarna.

Olika mönster för ekonomins sammansättning i olika sektorer och yrkesgrupper påverkar statistiken. Olycksfrekvensen är dubbelt så hög som genomsnittet inom fiske (2,4), jordbruk (1,3), byggnad (1,4) och transport (1,1) och drabbar särskilt män utan sekundärutbildning, eftersom de ofta tenderar att arbeta i dessa sektorer³⁶.

I dagens föränderliga arbetsliv leder nya former av arbetsorganisation och en högre arbetstakt ofta till nya problem som kräver nya lösningar. Nya typer av risker ger nya hälsoproblem, bland annat muskel- och skelettsjukdomar och s.k. psykosociala sjukdomar som stress, depression och ångest som står för 26 % av sjukfrånvaron över två veckor³⁷.

Ekonomiska och sociala kommittén har antagit ett yttrande i syfte att förbereda den nya arbetsmiljöstrategi som skall läggas fram i början av 2002. Denna rapport – som utarbetats gemensamt av företrädare från arbetsgivarna, arbetstagarna och andra berörda parter – är en viktig utgångspunkt för den nya strategin och visar vilka åtgärder EU kan vidta när det gäller såväl nya som gamla risker på arbetsplatsen. I rapporten visas också hur de olika instrumenten på EU-nivå kan kombineras för att förbättra standarder och metoder i hela EU.

Viktiga åtgärder

- Direktivet om byggnadsställningar (antaget i juni 2001)³⁸.
- Hälsa och säkerhet för egenföretagare – andra fasen av samrådet med arbetsmarknadens parter (juni 2001)³⁹.
- Direktivet om vibrationer (gemensam ståndpunkt i juni 2001 – andra behandlingen i Europaparlamentet i oktober)⁴⁰.

³⁵ *Accidents at work in the EU 1998-1999*. Källa: *Statistics in focus. Population and social conditions (16-2001)*.

³⁶ Källa: se föregående fotnot.

³⁷ *Work related health problems in the EU 1998-1999*. Källa: Eurostat *Statistics in focus. Population and social conditions (17-2001)*.

³⁸ KOM(1998) 678 av den 27.11.1998

"Minimikrav för säkerhet och hälsa vid arbetstagares användning av arbetsutrustning i arbetet"

Undertecknat av Europaparlamentet och rådet den 27.6.2001

EGT L/2001/195/46 (19.7.2001).

³⁹ C(2001)1535 av den 7.6.2001

"*La protection de la santé et la sécurité au travail des travailleurs indépendants; approuver sa transmission aux partenaires sociaux au niveau communautaire en vue de demander leur avis*".

⁴⁰ KOM(1992) 560 av den 23.12.1992

- Direktivet om buller (gemensam ståndpunkt i oktober 2001)⁴¹.
- Direktivet om asbest (kommissionens förslag – juli 2001)⁴².
- Ekonomiska och sociala kommitténs initiativrapport om hälsa och säkerhet på arbetsplatsen⁴³.

Arbetsmiljö och arbetsrelationer

Europeiskt centrum för övervakning av förändringar inrättades under 2001. Dess uppgift kommer att vara att samla in och sprida information om olika aspekter av ekonomiska och sociala förändringar på grund av förändringar när det gäller teknik, arbetsorganisation, tillverknings- och affärsmodeller samt arbetsmetoder.

En högnivågrupp för förhållandet mellan arbetsmarknadens parter har inrättats. Högnivågruppen fokuserar på viktiga utmaningar för förhållandet mellan arbetsmarknadens parter i en föränderlig värld och ägnar den kommande utvidgningen särskild uppmärksamhet. Gruppen kommer att lämna in en rapport till Europeiska rådets vårmöte i Barcelona med en rad förslag som syftar till att hjälpa de politiska beslutsfattarna i EU, särskilt arbetsmarknadens parter, att effektivt bidra till att förbättra sättet att hantera förändringar. Arbetsmarknadens parter har (inom både första och andra fasen av samrådet) behandlat frågan om modernisering och förbättring av förhållandet mellan arbetsmarknadens parter och har även inlett förhandlingar om distansarbete i syfte att nå en överenskommelse, som skall genomföras genom deras nationella medlemmar, i enlighet med artikel 139.2 i EG-fördraget. Man har redan enats om sådana riktlinjer inom telekommunikationssektorn (februari 2001) och handelssektorn (april 2001).

När det gäller personaluthyrning ledde förhandlingarna med arbetsmarknadens parter inte till något avtal. Kommissionen kommer att lägga fram ett förslag till Europaparlamentet och rådets direktiv i början av 2002 med beaktande av resultatet av de diskussioner som förts av arbetsmarknadens parter och särskilt de aspekter där man nått konsensus. Man kommer också att beakta den gemensamma förklaring om personaluthyrning som arbetsmarknadens parter på sektornivå gjorde i oktober 2001.

I augusti 2001 inledde kommissionen den första fasen av samrådet med arbetsmarknadens parter i fråga om skydd av arbetstagarnas uppgifter.

"Minimikrav för arbetstagares hälsa och säkerhet vid exponering för risker som har samband med fysikaliska agens (vibration)"

Rådets antagande av den gemensamma ståndpunkten av den 25.6.2001

EGT C/2001/301/1 (26.10.2001)

Europaparlamentets yttrande vid den andra behandlingen den 23.10.2001.

⁴¹ KOM(1992) 560

"Minimikrav för arbetstagares hälsa och säkerhet vid exponering för risker som har samband med fysikaliska agenser (buller)"

Rådets antagande av den gemensamma ståndpunkten av den 29.10.2001.

⁴² KOM(2001) 417 av den 20.7.2001

"Skydd för arbetstagare mot risker vid exponering för asbest i arbetet".

⁴³ CES(2001)937 av den 11.7.2001

"Demande de la Commission européenne sollicitant l'élaboration par le Comité d'un avis exploratoire en anticipation de la communication de la Commission sur la santé et la sécurité au travail".

Arbetsmarknadens parter uppmanas också att bidra till genomförandet av den europeiska sysselsättningsstrategin, särskilt när det gäller anpassningsförmåga.

Yrkesutbildning är ett viktigt inslag här. Arbetsmarknadens parter på yrkesövergripande nivå utarbetar för närvarande en gemensam rapport inför Europeiska rådets möte i Barcelona som fokuserar på följande viktiga åtgärder: fastställa och förutse kompetensbehov, erkänna och validera kompetens, information, stöd och vägledning samt mobilisering av resurser. Syftet är att på ett senare stadium inleda förhandlingar om detta.

På sektorsnivå behandlar arbetsmarknadens parter yrkesutbildning, särskilt genom konkreta gemensamma projekt.

När det gäller lagstiftning har arbetet fortskridit med kommissionens förslag till direktiv om ändring av rådets direktiv 80/987/EEG om tillnärmning av medlemsstaternas lagstiftning om skydd för arbetstagarna vid arbetsgivarens insolvens. Europaparlamentets yttrande vid första behandlingen antogs den 29 november 2001 och rådet nådde en politisk överenskommelse om en gemensam ståndpunkt den 3 december 2001. Kommissionen publicerade ett arbetsdokument i juli för att förbereda meddelandet och handlingsplanen om de anställdas ekonomiska deltagande och för att underlätta ett brett samråd i frågan⁴⁴.

Ett meddelande om de sociala aspekterna av offentlig upphandling har också antagits av kommissionen.

- Inrättande av Europeiskt centrum för övervakning av förändringar.
- Bidrag från arbetsmarknadens parter till genomförandet av sysselsättningsstrategin.
- Anpassningsförmåga och modernisering av förhållandet mellan arbetsmarknadens parter i samband med sysselsättningsstrategin – andra fasen av samrådet med arbetsmarknadens parter leder till förhandlingar om distansarbete – startar i oktober 2001.
- Insolvens – gemensam ståndpunkt i december 2001⁴⁵.
- Meddelande om de sociala aspekterna av offentlig upphandling⁴⁶.

Företagens sociala ansvar

Man har stimulerat till debatt och till ett utbyte av goda lösningar i hela EU genom en grönbok som syftar till att främja europeiska ramar för företagens sociala ansvar. Detta bygger helt på frivilliga insatser, men företagen har ändå visat stort intresse för att öka det egna sociala ansvaret för arbetstagarna och för den miljö de verkar i. Det är en avgörande

⁴⁴ SEC 2001 (1308) av den 26.7.2001
"Financial participation of employees in the European Union".

⁴⁵ KOM(2000) 832 av den 15.1.2001
"Tillnärmning av medlemsstaternas lagstiftning om skydd för arbetstagarna vid arbetsgivarens insolvens"
Europaparlamentets yttrande vid den första behandlingen av den 29.11.2001, Europaparlamentets och rådets överenskommelse om den gemensamma ståndpunkten av den 3.12.2001.

⁴⁶ KOM(2001) 566 av den 15.10.2001
"Gemenskapslagstiftning med tillämpning på offentlig upphandling och om möjligheterna att ta sociala hänsyn vid offentlig upphandling".

aspekt för att förverkliga en hållbar utveckling och på ett bättre sätt formulera de ekonomiska, sociala och miljömässiga kraven, särskilt mot bakgrund av de krav som konsumenterna ställer.

• Grönbok om företagens sociala ansvar⁴⁷.

3.3. FRÄMJA SOCIAL INTEGRATION

I slutsatserna från Europeiska rådets möte i Lissabon anges uttryckligen att det är oacceptabelt att så många människor lever under fattigdomsgränsen och är socialt utslagna i EU. Man efterlyser effektiva åtgärder för att få bort fattigdomen senast 2010. I slutsatserna från Lissabon fastställs de första riktlinjerna för att öka EU:s samarbete om politiska åtgärder för att bekämpa fattigdom och social utslagning, dock utan några gemensamt beslutade mål. I slutsatserna anges också att den öppna samordningsmetoden bör användas i detta politiska samarbete.

Strategi för social integration – den öppna samordningsmetoden

Detta politiskt viktiga genombrott utvecklades ytterligare inom den socialpolitiska dagordningen, särskilt åtagandet att senast i juni 2001 lägga fram en nationell handlingsplan för de följande två åren. Målen för den strategi som dessa planer bygger på godkändes vid Europeiska rådets möte i Nice⁴⁸. De behandlar den komplexa och flerdimensionella frågan om fattigdom och social utslagning och mobiliserar en rad olika politiska åtgärder. Följande fyra mål har fastställts:

- Att underlätta alla människors deltagande i arbetslivet och tillgång till resurser, rättigheter, varor och tjänster.
- Att förebygga utslagning.
- Att hjälpa de mest utsatta.
- Att mobilisera alla relevanta organ.

Den gemensamma rapporten om social integration innehåller en ingående analys av situationen i alla medlemsstater och en bedömning av de huvudsakliga utmaningar vi står inför. Dessutom fastställs goda lösningar och innovativa angreppssätt som är av gemensamt intresse. Rapporten har utarbetats på grundval av de nationella handlingsplaner mot fattigdom och social utslagning som lämnades in av alla medlemsstater i juni 2001 och i ljuset av de fyra gemensamma målen. Den är kommissionens och rådets första politiska dokument för att bekämpa fattigdom och social utslagning på EU-nivå och är därför en milstolpe när det gäller att stärka den europeiska samhällsmodellen. Rapporten är dessutom ett bevis på att det går att använda den öppna samordningsmetoden på det sociala området och visar möjligheterna med metoden för ömsesidig utvärdering, vilket är avgörande för ett fullständigt genomförande av denna strategi.

⁴⁷ KOM(2001) 366 av den 18.7.2001
"Grönbok: Främjande av en europeisk ram för företagens sociala ansvar"
Rådets resolution av den 3.12.2001.

⁴⁸ Politisk överenskommelse i rådet av den 17 oktober 2000.

Man har också uppnått goda resultat när det gäller att utveckla och justera gemensamt fastställda och beslutade indikatorer för social utslagning. Ett femårigt handlingsprogram (2002-2006) med en budget på 75 miljoner euro kommer också att göra det lättare att förstå och mäta fattigdom och social utslagning samt främja utbytet av information och goda lösningar och inrättandet av nätverk mellan relevanta organisationer genom en rad olika åtgärder. Dessa åtgärder kommer också att underlätta ett aktivt deltagande av icke-statliga organisationer och andra aktörer som kan ha en avgörande roll i genomförandet av denna strategi. Handlingsprogrammet är ett initiativ med politiskt fokus som kompletterar den vetenskapliga forskning om social utslagning och social integration som gemenskapens socioekonomiska forskningsprogram stöder.

Viktiga åtgärder

- Den öppna samordningsmetoden har använts på ett framgångsrikt sätt när det gäller social integration.
- Enighet om gemensamma mål vid Europeiska rådets möte i Nice.
- Utarbetande av gemensamt beslutade och fastställda indikatorer under ledning av kommittén för socialt skydd.
- Alla medlemsstater har utarbetat och lämnat in tvååriga nationella handlingsplaner mot fattigdom och social utslagning.
- Kommissionens och medlemsstaternas gemensamma rapport om social integration, som innehåller goda lösningar och innovativa angreppssätt av gemensamt intresse⁴⁹.
- Europaparlamentets och rådets beslut om att inrätta ett femårigt program för gemenskapsåtgärder mot social utslagning.⁵⁰

Dessa är viktiga utgångspunkter, men arbetet måste intensifieras och det kommer att krävas ytterligare politiska insatser under de kommande åren för att man skall uppnå verkliga resultat när det gäller fattigdom och social utslagning.

Den digitala klyftan

Förebyggande av social utslagning och fattigdom kräver åtgärder för att se till att alla får tillgång till den nya tekniken. En digital klyfta skulle skapa nya hinder för ett fullödigt deltagande på arbetsmarknaden och i samhället. Å andra sidan ger informationstekniken möjligheter att undanröja vissa befintliga hinder. Utöver det arbete som utförs i fråga om social integration inom ramen för den europeiska sysselsättningsstrategin och den öppna samordningsmetoden, har rådet antagit en resolution om *e-integration* och därigenom stärkt de

⁴⁹ KOM(2001) 565 av den 10.10.2001
"Utkast till gemensam rapport om social integration"
Rådets antagande av den 3.12.2001.

⁵⁰ KOM(2000) 368 av den 16.6.2000
Beslut om inrättandet av ett program för gemenskapsåtgärder som skall uppmuntra medlemsstaterna att samarbeta för att motverka social utslagning
Europaparlamentets beslut vid den tredje behandlingen av den 15.11.2001, rådets beslut vid den tredje behandlingen av den 21.11.2001.

politiska insatserna och behandlat de problem som konstaterats i ett dokument från kommissionen i fråga om informationssamhällets möjligheter till social integration.

Viktiga åtgärder

- Meddelandet "eEurope 2002 – Påverkan och prioriteringar"⁵¹.
- e-integration – informationssamhällets möjligheter till social integration⁵².
- Rådets resolution av den 8 oktober 2001 om e-integration – att utnyttja informationssamhällets möjligheter för social integration⁵³.

Bekämpa alla former av diskriminering

Social rättvisa kräver respekt för grundläggande rättigheter och bekämpning av diskriminering. Detta är nödvändiga inslag i ett rättvist samhälle och för respekten för människans värdighet. Detta betonas starkt i den socialpolitiska dagordningen, särskilt när det gäller att fastställa bindande gemensamma standarder genom lagstiftning.

Det framgår tydligt av de två direktiv som utarbetats på grundval av artikel 13 i EG-fördraget (mot diskriminering) och som skall genomföras senast 2003. Åtgärder för att främja medvetenhet och icke-diskriminering stöds genom det handlingsprogram som rådet och Europaparlamentet beslutat om, med en budget på cirka 100 miljoner euro för en sexårsperiod. Programmet bidrar också till ett aktivt engagemang från det civila samhällets sida.

Viktiga åtgärder

- Direktiv om genomförandet av principen om likabehandling av enskilda personer oavsett ras eller etniskt ursprung⁵⁴.
- Direktiv om inrättande av allmänna ramar för likabehandling i arbetslivet⁵⁵.

⁵¹ KOM(2001) 140 av den 13.3.2001
"eEurope 2000 – Påverkan och prioriteringar - Meddelande till Europeiska rådets vårmöte i Stockholm den 23-24 mars 2001"
Rådets resolution av den 8.10.2001, EGT C/2001/292/6 (18.10.2001)

⁵² Rådets resolution av den 6.12.2001.
SEC(2001) 1428 av den 28.9.2001
"e-Inclusion – The Information Society's potential for social inclusion in Europe".

⁵³ "e-integration' – att utnyttja informationssamhällets möjligheter för social integration"
Rådets resolution av den 8.10.2001
EGT C/2001/292/02 (18.10.2001).

⁵⁴ KOM(1999) 566 av den 24.11.1999
Rådets direktiv om genomförandet av principen om likabehandling av enskilda personer oavsett ras eller etniskt ursprung
Europaparlamentet yttrande av den 18.5.2000, rådets formella antagande av den 29.6.2000
EGT L/2000/180/22 (19.7.2000).

⁵⁵ KOM(1999) 565 av den 25.11.1999
Rådets direktiv om inrättande av allmänna ramar för likabehandling i arbetslivet
Europaparlamentets yttrande av den 5.10.2000, rådets formella antagande av den 27.11.2000
EGT L/2000/303/16 (2.12.2000).

- Beslut om inrättande av gemenskapens handlingsprogram mot diskriminering⁵⁶.

Integrationspolitik för medborgare i länder utanför EU

Utöver den europeiska sysselsättningsstrategin och dess fokus på lika tillgång till arbetsmarknaden samt strategin för social integration, har man gjort ett viktigt genombrott när det gäller att utvidga samordningen av de sociala trygghetssystemen till medborgare i tredje länder genom rådets slutsatser på grundval av utvidgningen av förordning (EEG) nr 1408/71 till att omfatta denna personkategori. Vid Europeiska rådets möte i Laeken uppmanades rådet att så snart som möjligt anta de bestämmelser som krävs⁵⁷.

Kommissionen föreslog också ett direktiv om villkor för tredjelandsmedborgares inresa och vistelse i syfte att bedriva verksamhet som anställd eller egenföretagare.

Viktiga åtgärder

- Överenskommelse om en rättslig grund för utvidgning av förordning nr 1408/71 om samordning av de sociala trygghetssystemen till att omfatta tredjelandsmedborgare⁵⁸.
- Förslag till direktiv om villkor för tredjelandsmedborgares inresa och vistelse i syfte att bedriva verksamhet som anställd eller egenföretagare⁵⁹.

Integration av funktionshindrade

För att öka medvetenheten om funktionshinder och främja integrationen av funktionshindrade i ekonomin och öka deras möjligheter till ett fullödigt samhällsdeltagande, har 2003 utropats till Europeiska handikappåret. Att skapa uppmärksamhet kring funktionshinder och utbyta erfarenheter och goda lösningar bör driva på arbetet med politiska åtgärder inom ramen för den europeiska sysselsättningsstrategin och den öppna samordningsmetoden för social integration.

Viktig åtgärd

- Beslut om Europeiska handikappåret⁶⁰.

⁵⁶ KOM(1999) 567 av den 25.11.1999
Rådets beslut om inrättande av gemenskapens handlingsprogram mot diskriminering 2001–2006
Europaparlamentets yttrande av den 5.10.2000, EGT C/2001/178/253 (22.6.2001)

⁵⁷ Rådets formella antagande av den 27.11.2000, EGT L/2000/303/23 (2.12.2000).

⁵⁸ Se punkt 29 i ordförandeskapets slutsatser från Europeiska rådets möte i Laeken.

⁵⁸ KOM(1998) 779 av den 21.12.1998

Förslag till Europaparlamentets och rådets förordning om samordning av de sociala trygghetssystemen. Utvidgning av förordning (EEG) nr 1408/71 till att omfatta tredjelandsmedborgare = Rådets slutsatser om den rättsliga grunden

Rådets slutsatser (sysselsättning och socialpolitik) av den 3.12.2001.

⁵⁹ KOM(2001) 386 av den 11.7.2001

"Villkor för tredjelandsmedborgares inresa och vistelse i syfte att bedriva verksamhet som anställd eller egenföretagare".

⁶⁰ KOM(2001) 271 av den 29.5.2001

"Europeiska handikappåret 2003"

Europaparlamentets yttrande av den 15.11.2001, rådets formella antagande av den 3.12.2001.

Ett effektivt partnerskap

Bekämpning av fattigdom, utslagning och diskriminering är politikområden där det är självklart att en rad olika aktörer bör delta fullt ut i att utforma och genomföra åtgärderna. Det är ett område där man fullt ut bör tillämpa begreppet bättre styrelseformer, med ett aktivt deltagande av en rad olika aktörer på alla nivåer och ett gemensamt ansvar. Det kräver öppenhet, insyn, effektivitet, enhetlighet och ansvarsskyldighet. Det visar också ett engagemang i att respektera olika kulturer och traditioner.

Det civila samhällets deltagande är grundat på en bred definition och omfattar en rad olika aktörer, särskilt icke-statliga organisationer, regionala och lokala myndigheter, fackförbund och arbetsgivarorganisationer.

3.4. MODERNISERA DET SOCIALA SKYDDET

När det gäller moderniseringen av det sociala skyddet innebar Europeiska rådets möte i Lissabon ett viktigt genombrott i och med att man slog fast att de gemensamma problemen kan lösas på ett bättre sätt genom samarbete. I de politiska riktlinjerna från Nice betonas att moderniseringen av de sociala trygghetssystemen måste uppfylla kraven på solidaritet, särskilt när det gäller pensioner och hälso- och sjukvård, samtidigt som den bidrar till en aktiv välfärdsstat som främjar deltagande på arbetsmarknaden.

Samarbete för säkra och hållbara pensioner

Den första frågan gäller pensionssystemen. På detta område krävs en snabb modernisering av systemen på grund av befolkningens åldrande och de konsekvenser detta får för den demografiska försörjningsbördan. Utan åtgärder – särskilt för att öka arbetskraftsdeltagandet, konsolidera de offentliga finanserna och anpassa de sociala trygghetssystemen – blir pensionssystemen ohållbara på sikt och kommer inte att kunna uppfylla sina sociala mål.

Trots att det forfarande är medlemsstaterna som ansvarar för att reformera pensionssystemen har samarbetet på EU-nivå intensifierats (särskilt genom kommittén för socialt skydd) och har främjats av det arbete som utförts av kommittén för ekonomisk politik och dess analys av de beräknade budgetkonsekvenserna av befolkningens åldrande. Vid Europeiska rådets möte i Göteborg betonades möjligheterna med den öppna samordningsmetoden och vid mötet i Laeken beslutade man om de mål som de nationella rapporterna skall uppfylla.

Dessa gemensamma mål för stabila pensionssystem betonar behovet av att bibehålla rimliga pensioner och värna om solidariteten i pensionssystemen, att säkra den finansiella stabiliteten genom hög sysselsättning, sund förvaltning av de offentliga finanserna och lämpliga pensionsreformer samt att modernisera pensionssystemen och anpassa dem till samhällets och individernas ändrade behov.

Viktiga åtgärder

- Meddelande om den framtida utvecklingen av den sociala tryggheten på lång sikt⁶¹.
- Meddelande om att stödja nationella strategier för trygga och stabila pensioner genom ett integrerat förhållningssätt⁶².
- Bidrag från kommittén för socialt skydd och kommittén för ekonomisk politik, som innebär att man undersöker de sociala och finansiella konsekvenserna av befolkningens åldrande – bland annat genom en gemensam rapport – och vidareutvecklar samarbetet för trygga och stabila pensioner
- Mål för en öppen samordningsmetod för pensioner, som godkänts vid Europeiska rådets möte i Laeken.

Hälsa

Enligt den socialpolitiska dagordningen skall konkreta åtgärder vidtas inom hälso- och sjukvård under 2003⁶³. Kommissionen har banat väg för detta arbete genom att lägga fram ett meddelande om hälso- och sjukvårdens och äldreomsorgens framtid, särskilt mot bakgrund av befolkningens åldrande⁶⁴.

I meddelandet undersöks vilka grunder för samarbetet som finns i fördraget och andra gemenskapsbestämmelser. Det framhålls att de nationella systemen står inför gemensamma problem, dvs. befolkningens åldrande, tekniska innovationer och nya krav från medborgarna på höjd levnadsstandard och bättre information. I meddelandet fastställs följande tre långsiktiga mål som skall uppnås samtidigt:

- Se till att alla har tillgång till hälso- och sjukvård.
- Förbättra kvaliteten i hälso- och sjukvårdssystemen.
- Bibehålla den finansiella stabiliteten i vårdssystemen.

Detta meddelande kommer att stödja utarbetandet av den gemensamma lägesrapporten om *riktlinjer för hälso- och sjukvården och äldreomsorgen* som kommittén för socialt skydd och

⁶¹ KOM(2000) 622 av den 11.10.2000
"Den framtida utvecklingen av den sociala tryggheten på lång sikt:
Trygga och stabila pensioner"

⁶² Europaparlamentets resolution av den 17.5.2001.
KOM(2001) 362 av den 3.7.2001
"Att stödja nationella strategier för trygga och stabila pensioner genom ett integrerat förhållningssätt".

⁶³ KOM(2000) 285 av den 16.5.2000
Meddelande från kommissionen till rådet, Europaparlamentet, Ekonomiska och sociala kommittén och Regionkommittén om gemenskapens hälsost strategi (285-1)
Förslag till Europaparlamentets och rådets beslut om antagande av ett program för gemenskapsåtgärder på folkhälsoområdet (2001-2006) (285-2).

⁶⁴ KOM(2001) 723 av den 5.12.2001
"Hälso- och sjukvårdens och äldreomsorgens framtid: att garantera tillgänglighet, kvalitet och finansiell hållbarhet".

kommittén för ekonomisk politik kommer att lägga fram vid Europeiska rådets möte i Barcelona.

Det arbete som utförs på det här området bör betraktas i ljuset av gemenskapens hälsostrategi.

3.5. FRÄMJA JÄMSTÄLLDHET

Mainstreaming

Jämställdhetsarbetet inom EU vilar på två pelare – mainstreaming, dvs integrering av ett jämställdhetsperspektiv på alla områden, samt särskilda åtgärder. Mainstreaming innebär att jämställdheten sätts i fokus på alla politikområden och att politiken vid behov justeras. Jämställdhetsarbetet bygger inte bara på rättigheter, utan är även ett viktigt inslag för att främja ekonomiska och sociala framsteg. Därför är mainstreaming en sådan viktig del av sysselsättningsstrategin och ingår även i strategin för social integration. Det övergripande målet är att främja ett fullödigt deltagande för kvinnor inom ekonomi, vetenskap, politik, samhälle samt på det sociala området.

En omfattande översikt av resultaten av jämställdhetsarbetet har sammanställts i den årliga rapport som ger bakgrunden till det första årliga arbetsprogrammen för varje avdelning inom kommissionen för genomförandet av ramstrategin för jämställdhet⁶⁵. Ett meddelande om integrering av ett jämställdhetsperspektiv i gemenskapens utvecklingssamarbete visar hur mainstreaming fungerar på andra politikområden⁶⁶.

Bindande åtgärder mot diskriminering

Europaparlamentet och rådet förhandlar om en översyn av direktiv 76/207 om genomförandet av principen om likabehandling av kvinnor och män i fråga om tillgång till anställning, yrkesutbildning och befordran samt arbetsvillkor. Rådet beslutade om en gemensam ståndpunkt i juli 2001 och Europaparlamentet avgav sitt yttrande vid andra behandlingen i oktober. Därefter följer ett förlikningsförfarande mellan dessa två institutioner, med målet att ett beslut skall kunna fattas under första halvåret 2002.

Höja medvetenheten

Det handlingsprogram som ingår i ramstrategin för jämställdhet är en central del av arbetet för att höja medvetenheten och utbyta goda lösningar. Under 2001 inriktades arbetet på löneklyftan mellan könen och på vilka åtgärder som kan vidtas för att minska och helt få bort dessa skillnader⁶⁷.

⁶⁵ SEC(2001) 382 av den 2.3.2001
"Work programme for 2001 of each Commission service for the implementation of the Framework Strategy on Gender Equality"

⁶⁶ Europaparlamentets resolution av den 3.7.2001.
KOM(2001) 295 av den 21.6.2001
"Handlingsprogram för integrering av ett jämställdhetsperspektiv i gemenskapens utvecklingssamarbete"

⁶⁷ Rådets slutsatser av den 8.11.2001.
KOM(2001) 119 av den 2.3.2001
"Ramstrategi för jämställdhet Arbetsprogram för 2001"
Europaparlamentets resolution av den 3.7.2001.

En genomförbarhetsstudie har inletts för att granska frågan om inrättande av ett europeiskt jämställdhetsinstitut.

Lika lön

Lika lön för lika arbete är en grundläggande princip i fördraget. Det är också den mest synliga aspekten av könsdiskriminering i EU idag och har valts som prioriterat tema för 2001 inom jämställdhetsprogrammet. Europeiska rådet tog upp frågan om löneklyftan mellan könen i mars 2001 och slog fast att det fanns ett behov av indikatorer för att mäta resultaten. Genom bedömningen av kvalitet i arbetet och sakkunskapen i sysselsättningsprocessen inkluderades den "ojusterade" löneklyftan som en strukturell indikator för att mäta resultatet i förhållande till Lissabonstrategin. Detta arbete stöddes av Europaparlamentet initiativrapport om lika lön för likvärdigt arbete som antogs i september 2001 och genom att rådet antagit nio indikatorer för löneklyftan som en uppföljning till handlingsplanen från Beijing.

Kombinera arbete och familj

Detta är ett område som behandlats utförligt inom ramen för den europeiska sysselsättningsstrategin, särskilt i samband med jämställdhetspelaren. Att kombinera arbete och familj blir också lättare genom den befintliga lagstiftningen om föräldraledighet. Kommissionen håller på att utarbeta en rapport om detta.

Viktiga åtgärder

- Integrera ett jämställdhetsperspektiv på alla relevanta politikområden.
- Årlig rapport om jämställdheten i Europeiska unionen 2000⁶⁸.
- Åtgärder mot löneklyftan: Europaparlamentets initiativrapport⁶⁹, handlingsprogrammet för jämställdhet, strukturella indikatorer inom Lissabonstrategin.
- Stärka jämställdhetspelaren i den europeiska sysselsättningsstrategin.
- Framsteg i Europaparlamentets och rådets arbete med översynen av direktivet om tillgång till anställning, yrkesutbildning, befordran och arbetsvillkor.

3.6. STÄRKA DE SOCIALPOLITISKA ASPEKTERNA NÄR DET GÄLLER UTVIDGNINGEN OCH EUROPEISKA UNIONENS YTTRE FÖRBINDELSER

Utvidgningen

I den socialpolitiska dagordningen beskrivs en rad olika åtgärder som bör bidra till att förbereda EU:s utvidgning med en balanserad ekonomisk och social utveckling. Att övervaka hur gemenskapens regelverk följs på sysselsättningsområdet och på det sociala området är ett viktigt inslag i förberedelserna inför utvidgningen. En annan viktig fråga när det gäller föranslutningsstrategin är att hjälpa kandidatländerna att se till att de som nyblivna

⁶⁸ KOM(2001) 179 av den 2.4.2001

"Årlig rapport om jämställdheten i Europeiska unionen 2000".

⁶⁹ Europaparlamentets initiativrapport A5/2001/275 av den 11.7.2001

"Lika lön för likvärdigt arbete".

medlemmar omedelbart kan delta fullt ut i de befintliga politiska processerna. Det gäller inte bara de politiska processer som rör sysselsättning och social integration, utan innebär också att arbetsmarknadens parter och icke-statliga organisationer kan delta fullt ut i utarbetandet och genomförandet av politiska åtgärder. Detta arbete utförs i huvudsak genom bilaterala förbindelser, gemensamma evenemang och utarbetande av gemensamma dokument.

Sysselsättningsstrategin avspeglas i den gemensamma bedömning av sysselsättningspolitiska prioriteringar som undertecknats av kommissionen och respektive kandidatland. I slutet av 2001 undertecknades gemensamma dokument för Tjeckiska republiken, Slovenien, Polen, Estland, Malta, Ungern, Slovakien och Cypern. Kommissionen utarbetar också förslag för att utveckla samarbetet med kandidatländerna när det gäller social integration. För att hjälpa arbetsmarknadens parter i kandidatländerna att förbereda sig inför anslutningen och stärka deras strukturer har kommissionen stött lämpliga initiativ av arbetsmarknadens parter.

Åtgärder är under utarbetande för att förbereda kandidatländerna för deltagande i Europeiska socialfonden. Kommissionen har lagt fram ett meddelande om utvidgningens följder för de regioner som gränsar till kandidatländerna.

Viktiga åtgärder

- Löpande övervakning av hur gemenskapens regelverk följs.
- Gemensamma bedömningar av sysselsättningspolitiska prioriteringar.
- Bilaterala förbindelser och gemensamma evenemang som stöder arbetsmarknadens parter roll.
- Stöd till det civila samhället.
- Förberedelse inför deltagande i Europeiska socialfonden.
- Meddelandet "Utvidgningens följder för de regioner som gränsar till kandidatländerna – Gemenskapsåtgärd för gränsregionerna"⁷⁰.

Internationellt samarbete

Kommissionen har lämnat ett bidrag till världskonferensen mot rasism, rasdiskriminering, främlingsfientlighet och intolerans, som hölls i Durban i Sydafrika. Kommissionen har också lagt fram ett meddelande om att främja grundläggande arbetsnormer och förbättra den sociala styrningen i samband med globaliseringen. Skriftväxlingen mellan kommissionen och ILO i maj 2001 är viktig i detta sammanhang. Vid WTO:s fjärde ministerkonferens i november 2001 bekräftade WTO-medlemmarna sitt åtagande för grundläggande arbetsnormer och sitt engagemang i samarbetet mellan ILO:s och WTO:s sekretariat. EU vill därför främja en aktiv roll för WTO:s sekretariat, och kommissionens eget samarbete med ILO kommer att stärkas ytterligare på grundval av slutsatserna från Doha.

⁷⁰ KOM(2001) 437 av den 25.7.2001

"Utvidgningens följder för de regioner som gränsar till kandidatländerna – Gemenskapsåtgärd för gränsregionerna".

När det gäller kvinnor i Medelhavsområdet har Europaparlamentet antagit en resolution om globaliseringens konsekvenser.

För att lyfta fram socialpolitikens yttre dimension anordnade kommissionen i november 2001 en konferens med titeln "Den socialpolitiska dagordningen och EU:s internationella partner".

Viktiga åtgärder

- Meddelande avsett för världskonferensen mot rasism som hölls i Durban⁷¹.
- Meddelande om grundläggande arbetsnormer⁷².
- Europaparlamentets resolution om globaliseringens konsekvenser för emigrerande kvinnor i Medelhavsområdet⁷³.

4. SLUTSATSER OCH FRAMTIDSUTSIKTER

På det hela taget fortskrider arbetet med den socialpolitiska dagordningen planenligt när det gäller att omvandla engagemang till konkreta åtgärder. Alla nya frågor som kommissionen avsett att inleda före slutet av 2001 har behandlats.

Genomförandet av den socialpolitiska dagordningen är ett tydligt exempel på nya och bättre styrelseformer och visar i praktiken hur offentliga myndigheter på europeisk, nationell, regional och lokal nivå tillsammans med arbetsmarknadens parter och det civila samhället samarbetar på ett effektivt sätt för att genomföra reformer. Detta hänger nära samman med användningen av en lämplig kombination av politiska instrument.

Arbetsmarknaderna håller på att reformeras genom den europeiska sysselsättningsstrategin. Detta stöds av Europeiska socialfonden, särskilt genom investeringar i människor. Rådet och Europaparlamentet har fört förhandlingar om en rad olika lagförslag som rör exempelvis arbetsmiljö, arbetstagarnas deltagande och lika behandling av kvinnor och män. Den öppna samordningsmetoden leder till konkreta åtgärder för att bekämpa fattigdom och social utslagning. Reformerna inom de sociala trygghetssystemen, särskilt när det gäller pensioner, syftar till att uppfylla såväl sociala som ekonomiska mål på ett hållbart sätt. Förhandlingarna mellan arbetsmarknadens parter kommer att leda till en modernisering av flexibilitet och trygghet i samband med moderniseringen av arbetsorganisationen, särskilt genom distansarbete. Handlingsprogram för att bekämpa diskriminering och främja lika möjligheter och social integration underlättar inte bara utbytet av erfarenheter och goda lösningar, utan leder också till att alla aktörer engageras på dessa områden, inbegripet icke-statliga organisationer på EU-nivå. Åtgärder för att främja frivilliga insatser från företagets sida för att stödja en hållbar utveckling behandlas i grönboken för företagets sociala ansvar.

⁷¹ KOM(2001) 291 av den 1.6.2001
"Bidrag till världskonferensen mot rasism, rasdiskriminering, främlingsfientlighet och intolerans (Durban i Sydafrika den 31 augusti – 7 september 2001)"

⁷² Rådets slutsatser av den 16.7.2001.
KOM(2001) 416 av den 18.7.2001
"Att främja grundläggande arbetsnormer och förbättra den sociala styrningen (*social governance*) i samband med globaliseringen"

⁷³ Rådets resolution av den 3.12.2001.
"Globaliseringens konsekvenser för emigrerande kvinnor i Medelhavsområdet".

När det gäller framtiden skall en rad viktiga nya initiativ inledas under 2002. Det främsta målet bör vara att fortsätta med den strukturreform som beslutades vid Europeiska rådets möte i Lissabon och som beskrivs i den socialpolitiska dagordningen med olika processer och politiska åtgärder, samtidigt som man inför nya inslag för att lösa nya problem. Detta avspeglar dagordningens dynamiska och flexibla natur.

→ När det gäller **sysselsättningen** kommer de främsta initiativen att gälla följande:

- En utvärdering av de första fem åren av genomförandet av Luxemburgprocessen, med ett meddelande som kommer att ligga till grund för sysselsättningspaketet 2002.
- En gemensam rapport från kommissionen och rådet om att öka arbetskraftsdeltagandet och främja ett aktivt åldrande, enligt önskemål som framförts vid Europeiska rådets möte i Stockholm.
- En handlingsplan för kompetens och rörlighet som läggs fram före Europeiska rådets möte i Barcelona. En ny åtgärd skulle vara att utarbeta ett europeiskt sjukförsäkringskort inom ramen för handlingsplanen för rörlighet. Detta är en viktig aspekt när det gäller att på ett effektivt sätt förbättra den fria rörligheten inom EU och kommer att stödja utvecklingen av arbetskraftens rörlighet. Senare under året kommer man att lägga fram ett förslag om att omarbeta den rättsliga grunden för Eures.
- Ett meddelande om att integrera sysselsättningsaspekten i gemenskapens politik på andra områden, som skall läggas fram under 2003.

→ När det gäller **förändringar** och arbetsmiljön kommer följande åtgärder att vidtas:

- Den socialpolitiska dagordningens dynamiska och flexibla natur kommer att avspeglas i ett nytt initiativ om att förutse och hantera förändringar och behovet av ett nytt fokus för de sociala aspekterna av företagens omstruktureringar. Detta initiativ syftar till att stimulera dialogen mellan arbetsmarknadens parter för att fastställa och utarbeta de bästa lösningarna när det gäller att förutse och hantera omstruktureringar. De nya fokuseringspunkterna kommer att syfta till att underlätta ekonomiska förbättringar och bidra till att skapa en miljö där ekonomisk återhämtning snabbare och bättre kan omsättas i fler nettoarbetstillfällen. Att göra EU till den mest konkurrenskraftiga ekonomin 2010 kommer att kräva just sådana åtgärder som gör det lättare att passa ihop kortsiktiga mål med långsiktiga strategiska mål.
- Kommissionen kommer i början av 2002 att lägga fram en ny arbetsmiljöstrategi.
- En förnyelse av den sociala dialogen när det gäller ekonomiska frågor, på grundval av den gemensamma förklaring som arbetsmarknadens parter gjorde i Laeken, kunde dessutom omfatta följande:
 - Sluta nya "frivilliga avtal" om livslångt lärande och distansarbete.
 - Stärka arbetsmarknadens parter engagemang i den öppna samordningsmetoden, särskilt inom sysselsättningsstrategin.
 - Stärka den sektoriella sociala dialogen i samband med den ekonomiska utvecklingen.

- Främja företagens sociala ansvar med referensramar för den framtida utvecklingen, på grundval av ett nytt meddelande om företagens sociala ansvar.
 - Kommissionen kommer också att före sommaren 2002 lägga fram ett meddelande om den sociala dialogen med förslag till en ny samrådskommitté.
 - Kommissionen kommer att under första halvåret 2002 inleda andra fasen av samrådet om skydd av arbetstagarnas uppgifter. Man kommer också att lägga fram ett meddelande och en handlingsplan om ekonomiskt deltagande.
 - När det gäller lagstiftning kommer kommissionen att i början av 2002 lägga fram ett förslag till direktiv om personaluthyrning. Man kommer också att överväga en omarbetning av direktivet om inrättandet av ett europeiskt företagsråd.
- När det gäller **social integration** kommer följande åtgärder att vidtas:
- Ett viktigt initiativ för att bekämpa fattigdom och social utslagning skulle vara att fastställa konkreta långsiktiga mål för EU mot bakgrund av det åtagande som gjordes i Lissabon om att vidta effektiva åtgärder för att få bort fattigdomen senast 2010, genom att bygga vidare på den godkända rapporten om indikatorer för social integration.
 - På det hela taget bör 2002 bli ett år då den nyligen inledda integrationsprocessen konsolideras. Genomförandet av handlingsprogrammet kommer också att påbörjas.
 - Särskild uppmärksamhet kommer också att ägnas förberedelserna inför Europeiska handikappåret.
- När det gäller moderniseringen av det **sociala skyddet** kommer följande åtgärder att vidtas:
- De första nationella strategierna för pensioner förväntas komma före september 2002, och den första gemensamma rapporten från kommissionen och rådet planeras vara klar i december.
 - När det gäller hälso- och sjukvård och äldreomsorg kommer en första rapport att läggas fram före Europeiska rådets möte i Barcelona.
- Kombinationen av tillgängliga instrument kommer att användas under 2002 för att stärka **jämställdheten** med bland annat följande åtgärder:
- Ett förslag till direktiv på grundval av artikel 13 i EG-fördraget som syftar till att bekämpa könsdiskriminering på andra områden än arbetslivet.
 - Ett politiskt initiativ för jämställdhet när det gäller yttre förbindelser.
 - Inrikta insatserna på att göra det lättare att kombinera arbete och familj inom ramen för den europeiska sysselsättningsstrategins jämställdhetspelare.
 - Handlingsprogram för föräldraledighet (kommissionen utarbetar en rapport).
 - Konferens om våld mot kvinnor.

→ När det gäller **utvidgningen** och **yttre förbindelser** kommer följande åtgärder att vidtas:

- Samarbetet med kandidatländerna kommer att intensifieras, och kommissionens årliga sammanfattningsrapport 2003 kommer att behandla de resultat som uppnåtts på sysselsättningsområdet och på det sociala området.
- Inom **föranslutningsstrategin** kommer man att lyfta fram förberedande åtgärder som gör det lättare för kandidatländerna att delta i den öppna samordningsmetoden när det gäller sysselsättning och social integration. Dessutom kommer programmen för sysselsättning och det sociala området att successivt öppnas för kandidatländerna.
- När det gäller det internationella samarbetet kommer kommissionen i början av 2002 att anordna gemensamma evenemang på temat för kompetens och rörlighet – tillsammans med USA – och på temat äldre arbetstagare tillsammans med Japan.
- Aktivt åldrande kommer också att vara ett centralt tema för världstoppmötet om åldrande i Madrid och G-8-mötet i Montreal i april 2002.
- Genom samarbetet med ILO kommer arbetsnormer att ägnas särskild uppmärksamhet, bland annat i samband med uppföljningen av meddelandet om grundläggande arbetsnormer.

Under 2002 kommer den socialpolitiska dagordningen också att vara ett bra exempel på hur alla gemenskapsinstrument kan kombineras för att man skall kunna uppnå de strategiska målen. Den öppna samordningsmetoden, lagstiftning, social dialog, stöd genom strukturfonderna, europeiska stödprogram är alla inriktade på uppnåendet av målen för den ekonomiska och sociala utvecklingen.

Hur framgångsrikt dagordningen genomförs beror dock helt på i vilken utsträckning alla aktörer engagerar sig och tar sitt ansvar.